

Опис

вибіркового блоку навчальних дисциплін «Публічна адміністрація» освітньої програми «Право» для здобувачів освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 081 «Право» денної форми навчання

Вибірковий блок «Публічна адміністрація» освітньої програми «Право» для здобувачів освітнього рівня «Магістр» за спеціальністю 081 «Право» денної форми навчання складається з таких навчальних дисциплін:

«Європейські правові стандарти діяльності публічної адміністрації»

- під час вивчення навчальної дисципліни магістри комплексно досліджують сформовані у ХХ столітті європейські стандарти діяльності публічної адміністрації в розрізі ключових правових форм діяльності адміністрації, стандартів прийняття адміністративних рішень, підзаконної нормотворчої діяльності, взаємодії з приватними особами, отримання транскордонних адміністративних послуг, а також стандарти адміністративної юстиції в частині перегляду незаконних, ризикованих актів публічної адміністрації в публічно-правовій сфері, підстави та межі відповідальності публічної адміністрації в країнах Європейського Союзу. Розглядаються правові проблеми європейської адміністративної конвергенції та формування спільного Європейського адміністративного простору.

«Реалізація та захист прав громадян у сфері публічного адміністрування» - вивчається загальна характеристика адміністративно-правового регулювання захисту прав громадян; правове забезпечення законності у публічному управлінні як необхідної передумови реалізації права громадян; протидії корупції у діяльності публічних службовців та їх юридичної відповідальності; завдання контрольної діяльності суб'єктів публічної адміністрації щодо додержання прав громадян; правозахисна діяльність органів прокуратури та поліції у сфері забезпечення прав громадян; характеристика адміністративної юстиції в Україні та зарубіжних країнах; правозахисна практика Європейського суду з прав людини; роль та значення адміністративного судочинства в Україні. Курс навчальної дисципліни передбачає глибоке вивчення студентами чинного законодавства України в сфері правового захисту прав громадян, юридичної літератури, основних понять та спеціальної термінології.

«Правові засади комунікації у публічному адмініструванні» - при вивченні дисципліни розкриваються такі положення: теорія публічної комунікації; доктринальні засади публічної комунікації як засобу забезпечення транспарентності діяльності публічної адміністрації; специфіки нормативно-правового та інституційного забезпечення комунікації у публічному адмініструванні, сутності державної комунікаційної політики та

шляхів її вдосконалення, обсягу комунікативної правосуб'єктності профільних структурних підрозділів органів публічної адміністрації, оптимальних шляхів/каналів налагодження партнерської взаємодії з населенням з метою підвищення рівня довіри суспільства до суб'єктів владних повноважень тощо.

«Правові інструменти публічного адміністрування» - розкриває зміст поняття та ознаки правових інструментів публічного адміністрування, їх місце в демократичній, правовій, соціальній державі, громадянському суспільстві та пріоритетні напрями їх подальшого розвитку; визначає видову характеристику правових інструментів публічного адміністрування; навчає формуванню системи вибору належного інструмента публічного адміністрування в діяльності суб'єкта публічної адміністрації; розкриває ознаки, що властиві (притаманні) нормативно-правовим та індивідуальними актам; визначає порядок підготовки та ухвалення нормативно-правових актів, з урахуванням процесуальних особливостей їх стадій, а також критеріїв меж дії нормативно-правових актів; деталізує зміст та процедуру здійснення антикорупційної експертизи нормативно-правового акта, державної реєстрації нормативно-правових актів, а також процедуру оприлюднення та набрання чинності нормативно-правовим актом; визначає механізм реалізації завдань із запобігання проявам корупції у сфері застосування окремих правових інструментів публічного адміністрування.

«Правове регулювання електронного урядування» - форми викладання та методи навчання цієї дисципліни спрямовані на ознайомлення студентів зі світовими моделями електронного урядування, особливостями електронної взаємодії держави з громадянами та бізнесом. При вивченні навчальної дисципліни основний акцент зроблений на забезпечення оволодіння студентами додатковими знаннями з питань надання електронних публічних послуг, розвитку цифрової освіти, електронного правосуддя, електронних виборів, електронних звернень громадян тощо, особливостей захисту прав суб'єктів електронної публічної взаємодії.

«Судове адміністрування» - в межах навчальної дисципліни вивчаються: положення вітчизняних та міжнародних (європейських) юридичних актів, які урегульовують суспільні відносини, що складаються у сфері судового адміністрування; основні положення адміністративно-правової доктрини щодо юридичного регулювання суспільних відносин, що складаються у сфері судового адміністрування; правові позиції суб'єктів правозастосовної діяльності щодо тлумачення і застосування норм адміністративного права, котрі регулюють суспільні відносини у сфері судового адміністрування.

«Публічне адміністрування у надзвичайних та кризових ситуаціях» - при вивченні дисципліни розкриваються такі положення: вітчизняна правова доктрина дій органів публічної влади в умовах надзвичайної ситуації; нормативно-правове та інституційне забезпечення публічного адміністрування у надзвичайних/кризових ситуаціях; державна політика у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню; адміністративна правосуб'єктність уповноважених органів публічної адміністрації; оптимальні шляхи/алгоритми налагодження взаємодії суб'єктів публічної адміністрації та громадськості при забезпеченні суб'єктивних прав і свобод людини та вирішенні проблем екзистенційного характеру у надзвичайних/кризових.

«Становлення публічної адміністрації в Україні» - при вивченні дисципліни розкриваються такі засадничі положення: сутність управлінсько-правових концептів «публічна адміністрація», «публічне адміністрування», «суб'єкт публічного адміністрування» та «публічна служба»; система публічної влади в Україні; еволюція систем публічного адміністрування і публічної служби; сутність, роль і значення суб'єктів публічної адміністрації в системі публічної влади; адміністративна правосуб'єктність органів публічного адміністрування; стан імплементації у національне адміністративне законодавство базових положень і принципів європейської концепції належного врядування; стратегічні напрями реформи вітчизняних систем публічної адміністрації та публічної служби тощо.

«Публічне адміністрування на місцевому рівні» - навчання цієї дисципліни спрямовані на опанування студентами доктринальних положень, норм чинного та проектного законодавства у сфері реалізації прав, свобод і законних інтересів приватних осіб на місцевому рівні, а також публічних органів на місцевому рівні. Основна частина курсу передбачає вивчення концепцій (моделей) організації та діяльності органів місцевого самоврядування як суб'єктів публічної адміністрації, особливостей правового регулювання муніципальної влади в Україні, публічну місію, завдання і структурно-функціональні зв'язки суб'єктів місцевого самоврядування, що функціонують на базовому та регіональному рівнях, специфіку їх взаємодії з інститутами громадянського суспільства й приватними особами, правового статусу місцевих депутатів, головних посадових осіб і муніципальних службовців, особливості реалізації публічно-сервісної складової функцій органів місцевого самоврядування в Україні з урахуванням європейського досвіду надання адміністративних послуг, а також концепцій належного врядування і доброї адміністрації, концептуальних засад реформування місцевого самоврядування в контексті комплексної адміністративно-правової та адміністративно-територіальної реформи.

«Гендерна рівність у сфері публічної служби» - вивчає правові алгоритми забезпечення гендерної рівності в системі публічної служби. Закріплення позитивних звершень у державній політиці з дотримання рівних прав та можливостей чоловіків і жінок важливим є інтегрування гендерного компонента в освітній процес. Включення гендерних підходів має важливе стратегічне значення для підвищення спроможності виконувати взяті Україною зобов'язання щодо забезпечення гендерної. Це також важлива передумова для усунення бар'єрів на шляху до досягнення гендерної рівності, що спричинені поширеними гендерними стереотипами про жіночі та чоловічі ролі. На необхідності викладання гендерної тематики в навчальних закладах наголошувалося національними та міжнародними експертами, викладачами та практиками під час численних заходів, присвячених реформуванню сектору безпеки і оборони, протидії гібридним загрозам, вивченню та застосуванню найкращого міжнародного досвіду. На особливу увагу заслуговує проблема дотримання гендерного паритету в системі публічної служби. Її вирішення нині є одним із першочергових завдань реалізації державної кадрової політики, яка має спрямовуватися на забезпечення збалансованої участі жінок і чоловіків в управлінні країною та ухваленні значущих владних рішень, що загалом може ефективно змінити модель самого урядування.

«Відповідальність суб'єктів публічної адміністрації» - вивчає поняття та сутність правопорушень у сфері публічно-правових відносин, їх вплив на суспільний розвиток; досліджує чинники, що обумовлюють причини посадових правопорушень; характеризує правову основу запобігання та протидії правопорушенням у сфері публічно-правових відносин; визначає механізм юридичної відповідальності за посадові правопорушення; окреслює стратегічні і тактичні напрями запобігання та протидії посадовим правопорушенням; деталізує організаційні засади протидії посадовим правопорушенням; визначає форми та методи запобігання посадовим правопорушенням; вивчає та розглядає механізм застосування позитивного зарубіжного досвіду європейських країн та США щодо відшкодування шкоди, завданої суб'єктами публічної адміністрації тощо.

«Адміністративно-правове забезпечення запобігання корупції в Україні» - розкриває зміст основних правових категорій, що визначають соціально-правову природу корупції та правову природу корупційного правопорушення; аналізує та оцінює інформацію про корупцію та корупційне діяння; навчає застосовувати отримані теоретичні та практичні знання щодо

механізму запобігання корупційним правопорушенням, правильно визначає кваліфікацію діянь суб'єктів владних повноважень на предмет вчинення ними корупційних правопорушень, роз'яснює положення чинного законодавства, що визначають підстави та види відповідальності суб'єктів владних повноважень та інших осіб за корупційні правопорушення, підстави й порядок оскарження відповідних рішень в судовому порядку, навчає самостійно вирішувати практичні завдання, використовуючи положення правової доктрини та відповідних нормативно-правових актів; навчає здійснювати процесуальні дії, складати відповідні адміністративно-процесуальні документи; виявляти прогалини в національному законодавстві і вирішувати проблемні питання, що виникають у національній практиці.

Відповідно до опису освітньо-наукової програми «Право» викладання зазначених навчальних дисциплін забезпечує досягнення здобувачами освіти програмних результатів навчання, що визначені Стандартом вищої освіти за спеціальністю 081 Право для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України № 643 від 20.07.2022 р. Викладання зазначених навчальних дисциплін зорієнтовано на формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та розвиток практичних фахових навичок в різних сферах публічно-владної управлінської діяльності суб'єктів публічної адміністрації/суб'єктів владних повноважень.

Результатами поглибленого вивчення здобувачами освіти вибіркового блоку навчальних дисциплін «Публічна адміністрація» мають стати:

- комплексні доктринальні знання про: про сутність соціально-правових концептів людиноцентризму та сервісно/клієнтоорієнтованої держави як ціннісної основи побудови відносин у форматі «державна – приватні особи»; зміст публічного інтересу як складової парадигми публічного права; сутність публічного адміністрування, його співвідношення з державним управлінням; сутність електронного врядування та надання електронних публічних послуг; виокремлення публічно-управлінського та публічно-сервісного компонентів публічного адміністрування; правову природу та соціальну місію публічної адміністрації; етапи реформування вітчизняної системи публічної адміністрації; засадничі принципи функціонування суб'єктів публічної адміністрації; засади законодавчої/нормотворчої техніки; вітчизняне та зарубіжне законодавство про публічну адміністрацію; базовий понятійно-категоріальний апарат про публічну адміністрацію; легальні імперативи ухвалення суб'єктами публічної адміністрації правомірних рішень; забезпечення публічного адміністрування у надзвичайних/кризових ситуаціях; налагодження ефективної зовнішньої комунікації суб'єктів публічної адміністрації з органами публічної влади, недержавними інституціями та зарубіжними суб'єктами публічної

адміністрації; європейські правові стандарти та кращі практики у сфері публічно-владної управлінської діяльності суб'єктів публічної адміністрації; національну та міжнародну судову практику; забезпечення гендерної рівності в системі публічної служби.

- знання про: основні види адміністративної діяльності суб'єктів публічної адміністрації; систему суб'єктів публічної адміністрації; види/підсистеми суб'єктів публічної адміністрації; розмежування публічно-владних повноважень державних і недержавних суб'єктів публічної адміністрації; підходи до здійснення делегування/передачі публічно-владних повноважень суб'єктам делегованих повноважень; специфіку адміністративної правосуб'єктності посадових/службових осіб; правові засади судового перегляду адміністративних актів суб'єктів публічної адміністрації в порядку адміністративного судочинства; судову практику у сфері адміністративного судочинства та рішення Європейського суду з прав людини щодо правомірності рішень, ухвалених уповноваженими суб'єктами публічної адміністрації;

- знання вітчизняного надзвичайного законодавства, легальних засад налагодження функціонування інституційного механізму забезпечення суб'єктивних прав приватних осіб в умовах проголошення надзвичайних адміністративно-правових режимів;

- знання засадничих положень сучасної управлінсько-правової парадигми комунікації у публічному адмініструванні, основних віх використання комунікаційних технологій при реалізації публічно-владної управлінської функції суб'єктів публічної адміністрації, класичних й новітніх технологій публічної комунікації, а також чинну легітимну процедуру збору, узагальнення та публічного оприлюднення офіційної інформації про зміст, проблеми і результати діяльності суб'єктів публічної адміністрації;

- знання правових категорій, завдань, методів, функцій та принципів антикорупційної державної політики держави; методіку антикорупційної експертизи нормативно-правових актів; види і підстави притягнення публічних службовців до адміністративної відповідальності за порушення норм антикорупційного законодавства;

- знання правових засад запобігання та протидії правопорушенням у сфері публічно-правових відносин;

- знання підстав юридичної відповідальності за вчинення посадових правопорушень публічними службовцями;

- знання правового механізму відшкодування шкоди, завданої суб'єктами публічної адміністрації, а також підстави та межі відшкодування шкоди, завданої суб'єктами публічної адміністрації;

- знання правових засад захисту прав жінок і чоловіків у системі публічної служби, знання основних положень національного законодавства та міжнародних правових актів у сфері забезпечення гендерної рівності;

- вміння здійснювати комплексний сутнісний формально-правовий аналіз вітчизняних нормативно-правових актів про публічно-владну діяльність суб'єктів публічної адміністрації, здійснювати компаративно-правовий аналіз вітчизняного та зарубіжного законодавства про публічну адміністрацію;

- вміння виокремлювати та системно опрацьовувати існуючий спектр джерел адміністративного та службового права як невід'ємних складових публічного права, перманентно опрацьовувати відповідну судову практику;

- вміння здійснювати цілеспрямований бібліографічний пошук та пошук нормативно-правових актів у спеціалізованих електронних правових системах;

- вміння обирати оптимальні управлінсько-правові алгоритми захисту суб'єктивних прав та законних інтересів приватних осіб, а також сприяння реалізації публічного інтересу, вирішення найпоширеніших колізій у сфері діяльності суб'єктів публічної адміністрації;

- вміння застосовувати інноваційні правові механізми вдосконалення діяльності суб'єктів публічної адміністрації та оптимізації професійної діяльності посадових/службових осіб;

- вміння визначати зміст порушених неправомірними діями посадових/службових осіб суб'єктивних прав приватних осіб та застосовувати правові процедури їх захисту у порядку адміністративного оскарження і адміністративного судочинства;

- вміння приймати обґрунтовані рішення щодо кваліфікації корупційних діянь посадових/службових осіб; розробляти та реалізовувати комплексні антикорупційні заходи;

- вміння здійснювати комплексний аналіз нормативно-правових актів, що регулюють суспільні відносини у сфері забезпечення гендерної рівності;

- вміння виявляти та вирішувати правові колізії, пов'язані з розбіжностями у тлумаченні та застосуванні правових норм, що регулюють комунікацію у публічному адмініструванні, ефективного розв'язання прикладних проблем комплексного характеру в умовах еkleктичності вимог та відсутності достатньої інформації тощо.

Досягнення здобувачами освіти цих та інших результатів навчання забезпечує дотримання ними у майбутній фаховій діяльності стандартів правничої професії, міжнародних стандартів прав людини та принципу верховенства права.

Отримані знання і навички формують у здобувачів освіти компетентності, що відповідають сучасним потребам ринку праці, вимогам суспільства і держави, а саме:

- здатність використовувати знання з метою комплексного врегулювання штатних проблемних ситуацій у сфері публічної служби;
- здатність оперативно адаптуватися та ефективно діяти у проблемних ситуаціях, зокрема в умовах необхідності оперативного прийняття оптимальних/коректних управлінських рішень при виникненні надзвичайних/кризових ситуацій;
- здатність перманентно відслідковувати зміни в чинному законодавстві, аналізувати позитивний досвід публічно-владної управлінської діяльності суб'єктів публічної адміністрації, виявляти правові та управлінські колізії у сфері правозастосовної діяльності суб'єктів публічної адміністрації, пропонувати оптимальні алгоритми усунення управлінсько-правових колізій у сфері діяльності суб'єктів публічної адміністрації;
- здатність неухильно дотримуватися адміністративних процедур при наданні публічних послуг та видавати правомірні адміністративні акти;
- здатність самостійно складати коректні правові (у тому числі й процесуальні), управлінські, аналітичні, інформаційні документи;
- здатність складати технічні регламенти з питань забезпечення електронної взаємодії і надання електронних публічних послуг;
- здатність здійснювати професійне тлумачення змісту норм права, надавати фахові консультації, формулювати науково обґрунтовані правові висновки, пропозиції та рекомендації;
- здатність виокремлювати, формувати авторську дослідницьку парадигму до системно досліджувати актуальні проблеми у сфері діяльності суб'єктів публічної адміністрації як на стадії підготовки кваліфікаційних магістерських робіт, так й при підготовці наукових публікацій, наукових експертних висновків тощо;
- здатність ефективно комунікувати з аудиторією, брати участь у суспільному та/або фаховому науковому у дискурсі, формулювати власні обґрунтовані висновки, пропозицій і рекомендації щодо шляхів новелізації вітчизняного законодавства та модернізації чинних інституційних механізмів;
- здатність ефективно використовувати в публічно-владній управлінській діяльності новітні інформаційні технології, у тому числі й технології «хмарних» обчислень, розподілених реєстрів та штучного інтелекту для потреб електронного урядування;
- здатність ефективно взаємодіяти з іншими суб'єктами публічної адміністрації, посадовими/службовими особами;

- здатність здійснювати ефективну зовнішню комунікації (у тому числі кризову комунікацію) з інститутами громадянського суспільства та мас-медіа;

- здатність здійснювати коректну кваліфікацію рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів публічної адміністрації;

- здатність мислити та діяти проактивно та креативно, генерувати нові ідеї, приймати обґрунтовані/коректні/правомірні рішення, своєчасно виявляти та усувати деструктивні чинники, що ускладнюють публічно-владну управлінську діяльність суб'єктів публічної адміністрації.

Забезпечення досягнення визначених за навчальними дисциплінами вибіркового блоку програмних результатів навчання відбувається шляхом:

- залучення до викладання навчальних дисциплін вибіркового блоку «Публічна служба в Україні» висококваліфікованих науково-педагогічних працівників, досвідчених керівників суб'єктів публічної адміністрації, представників неурядових організацій, відомих експертів у галузі службового права тощо;

- залучення здобувачів освіти до участі у науково-дослідних проектах, спрямованих на дослідження актуальних проблем у сфері публічної служби;

- проведення цільових тренінгів та майстер-класів запрошеними юристами-практиками;

- активного використання в освітньому процесі активних та інтерактивних форм проведення занять;

- запровадження на базі кафедри службового та медичного дискусійних майданчиків (в першу чергу у формі круглих столів) для регулярного обговорення актуальних проблем службового права;

- проведення в навчальних групах проблемно орієнтованих фахових дискусій, присвячених розгляду та вирішенню існуючих правових та управлінських колізій;

- індивідуальному консультуванню здобувачів вищої освіти та ефективною організацією самостійної роботи;

- отриманню практичного досвіду правозастосовної діяльності та аналітичної роботи в органах державної влади та місцевого самоврядування при проходженні навчальної практики.